

elemzéseik, kritikáik ennél szélesebb körben is nyilvánosságot kapjanak. Ehhez a Szabad Pécs internetes magazin frissen alakult kultúra rovatát hívnánk segítségül, ahol a diákok publikálhatnák kritikáikat. Éppen a pécsi színházi élet egysíkúsága miatt a budapesti előadásokról szóló kritikák is megállnák a helyüket a pécsi lapban, hiszen ez által a pécsiek olyan előadásokról szerezhetnek majd tudomást, amikről egyébként nem hallanának. A POSZT apropóján pedig szintén új értelmet nyerhetnek az olyan írások, amelyek a versenyben is érintett előadásokat dolgozzák fel.

Munkájukkal nem csak saját kompetenciájukat fejleszthetnék, hanem a „színházba járás” népszerűsítésének hatékony eszközei lehetnek a diákok által írt kritikák. A műhelyen nem csak a klasszikus kritikaírás módszerével ismerkedhetnének meg, hanem olyan formákkal is, mint a videóblogger, amit kísérleti jelleggel a YouTube-ra is feltöltenénk (hasonlóan a nagy népszerűségnek örvendő filmes vlogokhoz).

Sokszínű és pezsgő színházi tevékenységeket álmodtunk diákjainknak a 2019-es évre, s nagy öröm számunkra, hogy az **Erősödő Civil Közösségek** program támogatta. A szervezést elkezdtük: áprilisban két színházi előadást terveztünk két osztályunk számára: a *III. Richardot* (Radnóti Színház) és a volt diákunk, Kelemen Kristóf rendezte *Megfigyelőket* (Trafó).

A nyertes pályázók pécsi találkozója az is világossá vált számomra, hogy több színházi projekt nyert támogatást a miénken kívül. A Keret Alkotó Csoport (KACS) ösztöndíjasokat fogadó pályázata, amelyben tapasztalataikat adják majd át ifjú érdeklődőknek, a Fedél Nélkül Bringa Verklíje, ahol a hajléktalanok verseit énekli és szavalja Fábíán Gábor egy verklivel felszerelt biciklin, a Káva programja, a SajátSzínház, illetve a Szociális Cirkusz Zsonglörködni jó! című pályázata.

Valamint teljesen egyértelmű volt a találkozó adok-kapok börzéjén, hogy a kistérségi közösségépítők kiemelt érdeklődést mutatnak a drámapedagógia iránt.

Lesz sok munkánk a jövő tanévben is! Hajrá!

Tanítási dráma felső tagozatos diákoknak angolul és magyarul

J. Tóth Judit és Szabó Emese

2014 óta dolgozunk együtt az ELTE Radnóti Miklós Gyakorlóiskolában, angol drámatanárként. Óráinkat közösen tervezzük, és egymás melletti termekben valósítjuk meg, két 18 fős csoportban, hetedikesekkel. A tanítási dráma része a tanmenetünknek, nagyjából négy foglalkozást tartunk évente ezzel a módszerrel. Emellett játékos, projekt jellegű és készségfejlesztő óráink vannak.

Az itt bemutatott drámaórát egy kollégánk órája alapján írta J. Tóth Judit, majd közösen, egymás tapasztalatai mentén fejlesztettük tovább angolul, és most Papp Borbála diákunk segítségével magyarra is lefordítottuk. Az órát mi magunk angolul játsszuk hetedikes diákjainkkal.

A cikk alatt lévő linken/QR kódon, az iskola Erasmus+ honlapján megtalálható az óravázlat mellett minden elektronikus segédanyaga az órának, mind **magyar**, mind **angol** nyelven.

A vöröseknek menniük kell Ziembiczky Dóra <i>Békafalu</i> című drámája alapján	Redheads must go Based on Ziembiczky Dóra's <i>Békafalu</i>
Téma: előítéletek, a közösség ereje, szolidaritás Fókusz: Mit tehet egy közösség, ha egy felsőbb hatalom arra kényszeríti, hogy kirekessze magából azokat, akik egy bizonyos szempontból „különböznek”? Csoport: 18 diák, hetedikesek, némi drámás tapasztalattal.	Topic: prejudice, the power of the community, solidarity Focus: What can a community do if it is forced by higher power to exclude members with a specific 'difference'? 18 students, 7 th graders, with some experience in drama.

Eszközök (a cikk alján lévő linken letölthető formában megtalálhatók): névtáblák, pirossal/barnával írva VAGY egy-egy piros/barna vonal mindegyiken – a karakter hajszínét jelölendő; szerepkártyák, helyszínt jelölő képek, kódex lapok (iniciálékkal), PPT	Nametags, written in red/brown OR a red/brown line on each – to show red/brown hair colour; role cards, place cards, codex pages with initials, PPT. Vocab: <i>medieval village, settled, hundred court (see explanation below), landlord, villagers, harvests, starving, reason, famine, to consult, decisions, blacksmith, healer, miller, joiner, priest, tailor, peasant, baker, member, widow</i>
1. Bevezetés Történetünk egy középkori faluban, <i>Llancourtban</i> játszódik, 960 körül, Angliában. A falu a Wye folyóhoz közel helyezkedik el. 10 család lakik <i>Llancourtban</i>. Vannak a régi falusiak – nekik barna hajuk van és a családjuk emberemlékezet óta itt lakik, illetve vannak a „vörösek” – ők Walesből költöztek ide úgy 20 évvel ezelőtt, amikor a falujuk a Wye folyó túloldalán porig égett. Ezek az emberek azóta békében éltek együtt, a két csoport egymás között házasodott, gyerekeik születtek. Művelik a földjeiket, az állataik a közös földeken legelnek. A vének alkotják a Falutanácsot – egy testületet, amelynek a tagjai mind a falu lakói közül kerülnek ki. Földesuruk, a gróf általában nem avatkozik bele a falu életébe. Ezeket a falusiakat fogjuk megszemélyesíteni. Mit gondoltok, mivel foglalkoznak? Kik/milyen emberek kerülhetnek be a Falutanácsba? => szerepkártyák, olvasd el a sajátodat, helyezd magadra a névtáblát, találd meg a családodat/barátaidat, mutakozz be. (Megjegyzés: Bondo és Zelma együtt gondoskodnak az árva gyerekről, de ez nem jelenti azt, hogy együtt is élnek – Bondo a falu papja, valószínűleg egyedül él.)	(0. Vocab pre-teach) 1. Setting the scene Our story takes place in a medieval village, called <i>Llancourt</i>, around the year 960, in England. The village is situated near the River Wye. There are 10 families in <i>Llancourt</i>. There are the old villagers – with brown hair, their families have lived here since time immemorial, and there are the ‘Redheads’ – a group of Welsh people who settled here 20 years ago when their village on the other side of the river Wye was burnt to ashes. These people have lived together peacefully since then, married and had children together. They farm their lands, their animals graze on the common land. The elders form the hundred court – a body chosen from among the villagers themselves. They have a landlord, the Earl, who doesn’t normally interfere much in village life. We are going to play some of these villagers. Looking back at the words, what are the jobs among them? Who/what kind of people do you think get into the hundred court? => role cards, read yours, put on your name tag, find your friends and family, introduce yourself. (Note: Bondo and Zelma take care of the orphan child as a joint effort, but that doesn’t mean they live together – Bondo is the priest, he probably lives alone.)
2. A falu mindennapjai – kiscsoportos improvizáció A faluban vagyunk, egy új nap kezdetén. Mindenki végzi a saját dolgát. Lássuk, hogy néz ez ki <i>Llancourtban</i>. Ezeken a helyeken dolgoznak (táblák közös megegyezéssel kihelyezve az osztályteremben): <i>Wye folyó, erdő, templom (iskolaszobával), piac, műhelyek, közös földek</i>. 4-5 fős rövid jelenetekben elevenítsétek meg a mai reggelt. A helyszínek bármelyikét használhatjátok.	2. Everyday life in the village – small group improv We are in the village now, at the beginning of a new day. Everybody starts doing their work. Let’s see, what it looks like in our village. There are places around the village where you all work (signs put out in the classroom): <i>fields, common land, church (with school room), workshops, houses, courtroom, river Wye</i>. In groups of 4-5 let’s see this morning in short scenes at any of these places.
3. Falusi ünnepek – hagyományok bemutatása ki-merevített/zenés jelenetekben Ma van az év leghosszabb napja, a nyári napforduló. Ilyenkor minden évben nagy ünnepséget tartanak. Nézzük meg, hogy ünneplik az emberek ezt a napot.	3. Village festivals – traditions in a freeze / musical scene Today is the longest day of the year, the summer solstice. Every year on this day there are big celebrations. Let’s see how people celebrate this day. What

Mit gondoltok, mi történik? Beszéljétek meg, majd mutassátok be egy mozdulatlan beállításban VAGY egy jelenetben, ami megfagy minden alkalommal, amikor a zene leáll. (Az utolsó „megfagyás” vezethet a következő jelenethez.)	do you think happens? Discuss => show your ideas in a freeze OR in a scene that freezes each time the music stops => last freeze can lead to the next step.
4. A földesúr érkezése A földesúr meglátogatja a falut (VAGY a fesztivál közben érkezik, lásd fent). Mindenki a főtéren gyülekezik. A földesúr beszélni kezd a néphez. (Tanár a földesúr szerepében.) <i>Falusiak!</i> <i>Két rossz aratásunk is volt az utóbbi időben, és ezen a nyáron sem kaptunk esőt. Ismét ínséges időkre számíthatunk. A nép éheznek. Úgy döntöttem, hogy száműzöm a vörös hajúakat – ők az okai a rossz termésnek és az éhínségnek. Minden vörösnek el kell hagynia ezt a falut két napon belül és vissza kell térnie oda, ahonnan jött. Aki nem hajta végre a parancsomat, kemény büntetést kap. A katonáim fogják elhurcolni azokat a vörösöket, akik nem hagyják el önszántukból a falut. A barnák Llancourtban maradnak és művelik tovább a földjeimet. Azok a barnák, akiket rájtakapnak, hogy a vöröseknek segítenek vagy megpróbálják elhagyni a falut, börtönbe vettetik.</i> Hogy reagálnak a falusiak erre a hírre? Nézzünk bele egy percre mindenkinek a gondolataiba (a diákok megfagynak, a tanár egyenként megérinti a vállukat, jelezve, hogy mikor mondják ki hangosan a karakterük gondolatait). ÉS/VAGY „Mit mondanak, amikor hazaérnek?” – a diákok a saját család csoportjukban megbeszélik az első ötleteiket a földesúr döntésével kapcsolatban.	4. The arrival of the landlord Everybody has to come to the main square now because the Earl has come to the village (OR he arrives in the middle of the festival, see above). He speaks to his people. (T in role of landlord.) <i>Villagers!</i> <i>There have been 2 bad harvests lately, and there has been no rain so far this summer, so we are in for a third bad harvest. My people are starving. I have decided to let the Redheads go, for they are the reason we have bad harvests and famine. All redheaded people in the village must leave this place within 2 days and go back to where they came from. Anyone opposing my orders will be severely punished. Those Redheads not leaving on their own accord will be driven away by my soldiers. The Brownheads are to stay in Llancourt and farm my lands. Those Brownheads who are caught helping the Redheads or trying to leave the village will be thrown into gaol.</i> How do the villagers take this news? Let's look into everyone's thoughts for a minute (in freeze teacher touches students' shoulders to prompt them to speak their mind. – ‘What do they say upon arriving home?’ – by family groups students discuss their first ideas about the new law.
5. A kódex Narráció: A templomban őriznek egy kódexet, amely lefekteti a grófot és a falusiakat egyaránt érintő gondok közös megoldásának főbb szabályait is. A kódex valahol ezt írja (PPT): • 23. bekezdés: A grófnak egyeztetnie kell a Falutanácssal a fontosabb döntések meghozatala előtt. • 24. bekezdés: Ha a gróf a Falutanács bevonása nélkül új törvényt vezetne be, akkor a Falutanácsnak joga van azt megkérdőjelezni. • 25. bekezdés: A Falutanács csak akkor kérdőjelezheti meg a gróf döntését, ha van jobb alternatívája a probléma megoldására.	5. The codex Narration: There is a codex in the church that governs the way the Earl and the villagers deal with problems. At some point it says (PPT): • 23rd paragraph: The Earl will consult the Hundred Court before decisions of great importance. • 24th paragraph: If the Earl makes new laws without consulting the Hundred Court, the Court can question the new law. • 25th paragraph: The Hundred Court can only question the Earl's rulings if they have a better alternative for dealing with the problem at hand.

6. Titkos tanácskozás A tanár visszatér Hugo szerepében (ld. szerepkártyák). Felvezetés: a falusiak titkos tanácskozást tartanak, amit a Falutanács feje, Hugo hív össze. Emlékezteti az embereket a kódexben lefektetett szabályokra és kéri őket, hogy gondolkozzanak el azon, hogy milyen okok állhatnak a gróf döntése mögött. A Falutanács tagjai vezethetik a beszélgetést.	6. Secret meeting The teacher returns stepping into Hugo's role. Says: the villagers have a secret meeting, called by the head of the Hundred Court, Hugo, brownhead, miller, played by the teacher. Reminds people of the rulings of the codex and asks them to think about the reasons behind the earl's ruling. Members of the hundred court can lead the discussions.
7. Döntés Beszéljük meg, hogy mit lehet tenni: • A diákok saját ötletei alapján (pl. más forrásból szereznél élelmet/esőrituálét tartani; 2-3 verzió) VAGY • száműzni a vöröseket (játsszuk el a jelenetet, amikor elbúcsúznak egymástól – kimerevítve, hangosítsuk ki a gondolataikat, és csak utána kezdődjön a mikrojelenet). • Az összes verziót játsszuk el mikrojelenetekben/kimerevített beállításokban/némajátékban. Kérjük meg a vöröseket, hogy játsszanak szerepet az így kialakuló történetekben.	7. Decision Discuss what might be done: • (students' own ideas, e.g. get food from some place / call for some ritual for rain; 2-3 versions) OR • make the redheads go (play the scene when they say goodbye to e.o. – freeze, say thoughts, then start micro scene) • Play out these versions in micro scenes / freezes / mime. You can ask redheads to take up roles in your stories.
8. Konklúzió (kihagyható, ha szorít az idő) • Ha a vörösek száműzése nélkül oldották meg a problémát: Ünnepelés: zene, körtánc. – Utolsó mondat: „És mialatt a falusiak ünnepeltek, eleredt az eső, és végre felcsillant a remény egy jobb szüretre.” VÉGE • Ha száműzték a vöröseket: Hugo, a Falutanács feje gyűlésre hívja a falut (csak a barnákat). „Rossz híreim vannak. Most, hogy a vörösek nincsenek itt, elég élelmünk van. Csakhogy nem tudjuk használni a lovainkat és a szerszámainkat, hiszen nincs kovácsunk. Ketten is meghaltak a gyógyítónk nélkül, és nincs elég ember, aki megművelné a földeket. A Százak Tanácsa kérvényt nyújtott be a grófhoz, aki beleegyezett, hogy visszaengedi a vöröseket.” – Játsszuk el a jelenetet, amelyben visszahívjuk őket! A vörösek visszatértek a régi falujukba, és elkezdték újjáépíteni azt. Beszéljük meg, hogy eddig mire jutottak! (Ha száműzték a vöröseket) Végre béke. A barna delegáció megérkezik a vörösekhez, akik megmutatják nekik a falujukat, aztán meghallgatják, hogy miért jöttek. (Játsszuk el!) A vörösek beleegyeznek, hogy visszatérnek Llan-	8. Conclusion (can be skipped if pressed for time) A) If they solved the problem w/o making Redheads go Celebration: music plays, dance in a circle. – Final sentence: ‘And while the villagers were celebrating, finally the rain arrived, and there was hope for a better harvest at last.’ THE END B) If they made Redheads go: Hugo, head of the Manor Court calls a village (brownhead) meeting: ‘I have bad news. We have enough food now that the redheads are gone, however, we can't use our horses and tools because we have no blacksmith, 2 people have died because we have no healer, and we do not have enough people to farm all the lands. We have petitioned the Earl and he is willing to let our Redheads come back.’ – Act out the scene how you call back the Redheads. The redheads are told that they went back to their old village and started to build it again. They should discuss what they have built so far. Peace at last. The redheads received the brownhead delegation. They told them about their village at the moment, then listened to the brownheads. (Act out.) The redheads finally agreed to go back to <i>Llancourt</i>. The Earl signed a chart in which he promises never

courtba. A gróf aláírt egy szerződést, amelyben megígéri, hogy soha többet nem fogja száműzni őket. Kimerévített jelenetben mutassuk be a pillanatot, amikor a sok nehézség után újra találkoznak Llancourtban a barnák és a vörösek! (Vissza az „Ünnepléshez”)	to expel redheads from the village. In a freeze show the moment when the redheads and the brownheads meet again in <i>Llancourt</i>, after all these difficulties. (Back to “Celebration”)
9. Írunk egy új oldalt a kódexbe A diákok az elején felállított családi/baráti kiscsoportokban írnak egy-egy oldalt a falu krónikájába, amely összefoglalja az év fontos eseményeit. Minden csoport kap egy lapot egy kezdőbetűvel; ez az a betű, amivel a szövegüknek kezdődnie kell. Ezen az egy megszorításon belül bármit írhatnak. Ha szükségét érzik, visszamehetnek az időben, amennyit csak akarnak, és az eljátszott végkifejletek közül bármelyiket használhatják. A végén a csoportok felolvasás a saját szövegüket az egész osztály előtt.	9. Writing a page into the codex Students gather in the former family/friends small groups and write a page into the village chronicle summarizing the events of the year. They are each given a sheet with a different initial, that’s the first letter they have to use. Other than that, there is no restriction on what they write. They can go back in time as much as they wish (or not at all), and they are free to choose any of the endings that were played out. Groups read out there stories for the whole class to hear.
Kiegészítő anyagok PPT: szöszedet az angol verzióhoz, kép a folyóról a falu felől nézve (ez maradhat kivetítve az idő nagy részében, mintegy háttérként), kódex – „facsimile”, illetve ugyanaz olvashatóbb betűtípussal Helyszínek – képek, amiket ki lehet helyezni a teremben, hogy könnyebb legyen elképzelni a helyszínt a „reggel” jelenet előtt Szerepkártyák – (Színes verzió csak a tanár részére, hogy lássa a csoportokat. Egyébként fekete-fehérben és felvágva) és névtáblák Kódexlapok kezdőbetűi iniciáléval a 10. ponthoz	Attachment PPT: vocabulary, picture of the river as seen from the village (can be projected for most of the time as a background to our village), codex – ‘facsimile’ and more legible fonts Places – pictures that can be arranged in the classroom to give a sense of the place before the ‘morning’ scene Role cards (colour version only for the teacher to see groups, black and white to cut up) and name tags Codex pages with first letters for writing task

Szerepek 18 főre + tanár

A *dőlt betűk* jelzik a kis veszteséggel elhagyható szerepeket (a nyomtatható változatot ld. a lenti linken/QR kódon):

1. Aunt Peppa, barna, földműves, „mindenki nagymamája”, Smilen felesége, a Falutanács tagja vagy
2. Avry, barna, szabó, van egy felesége és két gyereke
3. Beneth, vörös, Zelma testvére, öreg kovács, a Falutanács tagja vagy
4. Bondo, barna, pap, titokban szerelmes vagy Zelmába
5. Cordelia, vörös, Avry felesége, Lola a legjobb barátod, te sütöd a legjobb pitét az egész faluban
6. David, barna gyerek, Avry fiatalabb fia, bátor, kalandvágyó vagy
7. Gerda, vörös, özvegy, Old Smilen és Aunt Peppa unokahúga, egyedül műveled a földedet
8. *Ignot, vörös, asztalos, Old Smilen unokaöccse, két gyereke van (elhagyták a falut), vasárnapokon játékokat készítesz*
9. *Ken, vörös, Smilen és Peppa unokája, a szüleid meghaltak az éhínségben tavaly*
10. Lola, barna, pék, Wirtham felesége vagy
11. Melwin, barna, Wirtham fiatalabb fia, talán a legokosabb srác vagy a faluban
12. *Myrtill, vörös, Wirtham idősebb lánya, sokat segítesz a házimunkában*
13. Old Smilen, barna, „mindenki nagypapája”, a Falutanács tagja vagy
14. *Perthin, barna, Wirtham idősebb fia/lánya, erős és szorgalmas*
15. *Robin, vörös, árva gyerek (a szüleid meghaltak az éhínségben tavaly), Bondo és Zelma vigyáznak rád, szereted a csillagokat tanulmányozni*

16. Todam, barna gyerek, Avry legidősebb fia, David a legjobb barátod
17. Wirtham, vörös, földműves, van egy feleséged és gyerekeid, te műveled a legnagyobb területű földet a faluban
18. Zelma, vörös, gyógyító, a Falutanács tagja vagy
19. HUGO (TANÁR SZEREPEBEN), barna, a Falutanács vezetője, molnár

A segédanyagok elektronikusan elérhetőek itt: <https://erasmuselteradnoti.weebly.com/redheads.html>

Ez ügyben használható az alábbi QR-kód is:

Drámafoglalkozás tervezése szorító körülmények között

Wenczel Imre

Az alábbi drámaóra-terv célkitűzése, téma-, keret-, fókuszválasztása a szokásosnál alaposabb indoklást igényel. Nem csupán azért, mert ezt az órát évek óta játsszuk 38-45 perces időkeretben kisebb-nagyobb sikerrel, hanem azért is, mert szándékomban áll majd (ha időm engedi) több ilyen foglalkozást írásban rögzíteni. Részben azért, hogy legyen egyszer rendesen leírva önmagamnak, részben, hogy ötletet adjon másoknak is. A célcsoport évek óta hasonló az adott iskolában¹, és remélhetőleg még marad is egy ideig. Kilencedik évfolyamos középiskolások formálódó közösségeiről van szó (ezek nemi arányaikban és létszámukban kissé változók, de csoportdinamikai szempontból jól körülírhatók). Általában kéthetente egyszer – illetve a tanév folyamán végig – tizenegy 12-18-as létszámú csoportot kell gondoznom. E csoportoknak kéthetente van egy 45 perces drámafoglalkozása. Lássuk a (drámatanárt és tanulót egyaránt) szorító körülményeket és a játékszervezés ebből adódó lehetőségeit! Gyakori (esetünkben általános érvényű), hogy mindössze szűk 38-40 perc áll rendelkezésére a tanárnak és a csoportnak egy-egy drámafoglalkozás megélésére. Ha csupán gyakorlatokból áll a játék, akkor kevésbé szorít az idő, hiszen a képzett drámapedagógus tudja, hogy melyik gyakorlatot hagyhatja el vagy cserélheti le egy rövidebb átfutásra anélkül, hogy a célkitűzés vagy a koncepció sérülne. (Például az Őrjátékot², ami hosszúra nyúlhat, idő hiányában még a játék ajánlása előtt lecserélhetjük egy másik együttműködéses játékra, pl. a Kézfogóra.³ Ez utóbbinak ugyanis annyi fokozatát valósíthatjuk meg az adott foglalkozáson, amennyi éppen „belefér”. A Játékkönyv Tárgymutatójának⁴ ajánlása mindkét esetben ugyanaz: együttműködés.)

¹ Révais diákokról van szó, köztük (AJTP-s (Arany János Tehetséggondozó Programos), nyelvi előkészítő és más csoportokról.

² *Játékkönyv*, 36. oldal; szerkesztette Kaposi László – Színházi Füzetek/ IV; Marczibányi Téri Művelődési Központ, Kerasztal Színházi Nevelési Központ, 1993

³ Ugyanott: 13. oldal

⁴ Ugyanott: 75. oldal